

2. Розпорядження НАКСУ «Про затвердження положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» від 16.01.2004 р. № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0148-04>

3. Дадашев Б. А. Кредитні спілки в Україні: навч. посіб. / Б. А. Дадашев, О. І. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 112 с.

4. Швець Н.Р. Проблеми оцінки фінансового стану та ефективності діяльності кредитної спілки / Н.Р. Швець, О.М. Осадець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.../73.pdf

5. Коцовська Р. Р. Операції кредитних спілок: навч. посіб. / Р. Р. Коцовська, У. Я. Гудзевич. – К.: УБС НБУ, 2008. – 311с.

УДК 657.6

Шкабрій Н.О.,
викладач кафедри аудиту НАСОА

АУДИТ ОПЕРАЦІЙ ЗА ДОГОВОРОМ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ: ПРОБЛЕМАТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Глобалізація світового господарства та кризові явища в національній економіці чинять суттєвий вплив на економіку підприємств. В умовах фінансово-економічної кризи процес придбання за договорами купівлі-продажу, зокрема його контроль в частині аудиту, відіграють для суб'єкта господарювання важливе значення, оскільки від нього залежить подальша господарська діяльність суб'єкта в цілому, можливість мінімізації і уникнення втрат і додаткових витрат на етапі придбання для максимізації отриманих економічних вигід, а також підтвердження достовірності звітності підприємства.

Недостатність та непрозорість інформації в звітності про господарську діяльність, відсутність дієвого контролю з боку власників за використанням інвестованих коштів, зокрема на етапі придбання, призводять до неможливості розвитку бізнесу та втрати власниками майна.

Процес придбання за договорами купівлі-продажу пов'язаний з укладанням договорів, їх виконанням і контролем, а отже, передбачає виникнення зобов'язань, що випливають з договорів, і контроль дотримання їх положень з урахуванням зобов'язального права як найбільшої за обсягом і досить важливої частини цивільного права України. Відповідно, підлягає дослідженню проблематика аудиту операцій за договорами купівлі-продажу з розробкою відповідних рекомендацій щодо подальших наукових пошуків щодо розвитку теорії, методики і практики аудиту таких операцій.

Відповідно до Закону України “Про аудиторську діяльність в Україні” аудит – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам

законів України і національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку або іншим правилам згідно вимог її користувачів. Це визначення стосується зовнішніх у відношенні до підприємства суб'єктів перевірки. Перевірка достовірності ведення бухгалтерського обліку, контроль за дотриманням чинного законодавства та здійснення аналізу діяльності підприємства для пошуку можливостей її поліпшення є завданням відповідних штатних працівників – фахівців з обліку, контролю та аналізу, тобто внутрішніх аудиторів.

Контроль якості та кількості придбаних засобів виробництва для досягнення ефективності діяльності в ході виробництва та продажу є призначенням внутрішнього аудиту. Необхідним є визначення місця внутрішнього аудиту в системі управління процесом господарювання на етапі придбання, оскільки якісна робота внутрішніх аудиторів визначає зміст і обсяг робіт для зовнішніх фахівців з аудиту.

Крім того, існує взаємозалежність між внутрішнім і зовнішнім аудитом, оскільки завданням штатного працівника може бути перевірка окремих операцій і відповідних показників звітності, щоб забезпечити уникнення помилок і підтвердження достовірності фінансової звітності зовнішнім аудитором.

Відповідно, проблемні питання наукових досліджень аудиту господарських операцій за договорами купівлі-продажу згруповано наступним чином:

1) теоретичні (визначення сутності, ролі та особливостей зовнішнього та внутрішнього аудиту досліджуваного об'єкта, завдань і функцій з урахуванням особливостей розвитку аудиту в зарубіжних країнах та визначення перспектив розвитку в Україні);

2) практичні (складання плану та програми проведення аудиторської перевірки, організація служби і методика внутрішнього аудиту, ризики та невизначеність у діяльності аудиторів, оцінка ефективності та якості аудиту, розробка стандартів внутрішнього аудиту, проблематика підготовки кадрів).

Комплексний підхід до вирішення вказаних проблемних питань є основою підвищення результативності та дієвості здійснення зовнішнього і внутрішнього аудиту операцій за договорами купівлі-продажу, а отже, забезпечення соціально-економічного ефекту від діяльності підприємства.

Формування науково обґрунтованих теоретичних, методичних і практичних засад аудиту операцій за договорами купівлі-продажу можливе в наступних напрямках (рис. 1).

З урахуванням стратегії розвитку підприємства, сформованої його власниками, вирішення окреслених завдань наукових досліджень є основою інтеграції таких управлінських функцій, як облік, аналіз і аудит, що сприяє підтвердженню достовірності інформації з фінансової звітності та пошуку можливостей оптимізації господарської діяльності підприємств на етапі придбання за договорами купівлі-продажу.

Рис. 1. Забезпечення досягнення соціально-економічного ефекту операцій купівлі-продажу на основі проведення аудиту

Література:

1. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993 № 3125-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
2. Закон України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” 26.01.1993 № 2939-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
3. Міністерство доходів і зборів України. Департамент податкового та митного аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minrd.gov.ua/data/material/000/055/92991/Rozpodil_ob_09_04_2013.pdf
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>